SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN: 2181-1342 (ONLINE)

№ S/4 (3) - 2023

ИЖТИМОИЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ЭЛЕКТРОН ЖУРНАЛ
ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ
ELECTRONIC JOURNAL

ISSN: 2181-1342 (Online)

Сайт: https://scienceproblems.uz

DOI: 10.47390/SP1342V3SI4Y2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОИЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

Махсус сон

№ S/4 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликов Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаххаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Рахман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич –филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуротовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа октори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шохида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васила Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович –сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич –сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Crossref DOI:

Таҳририят Crossref DOI нинг расмий аъзоси ҳисобланади ва 10.47.390 DOI префиксига эга. Ҳар бир нашр ва илмий мақолага индивидуал Crossref DOI рақами берилади.

Google Scholar

Журнал Google Scholar (Академия) да индексацияланади.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:
Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com
Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Аббасов Беҳзод Бахтиёрович
1946 – 1965 ЙИЛЛАРДА ФАРҒОНА ВОДИЙСИДА ИРРИГАЦИЯ ВА МЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИ ҲАМДА АҲОЛИНИ ЯНГИ ЎЗЛАШТИРИЛГАН ЕРЛАРГА КЎЧИРИШНИНГ БОШЛАНИШИ 10-21

Бабаджанов Хасан Бахтиёрович
ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ДАВРИДА ЎЗБЕКИСТОНДА ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ ТАЪМИНОТИДА ТОМОРҚА ХЎЖАЛИКЛАРИНИНГ ЎРНИ 22-27

Саидбобоева Гулзора Нематжоновна
ГОЭЛРО РЕЖАСИ ВА УНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ҲУДУДИДА АМАЛГА ОШИРИЛИШИ 28-36

Rasulov Ma'murjon Foziljonovich
OʻZBEKISTONDA XALQARO SAYYOHLIKNI RIVOJLANTIRISHDA MADANIY MEROS OBYEKTLARINING OʻRNI 37-42

Жиянбекова Шарофат Абдикахаровна
А.С. ПУШКИН НОМИДАГИ САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ КУТУБХОНА МАРКАЗИНИНГ ТАШКИЛ ЭТИЛИШИ ВА ШАКЛЛАНИШИ ТАРИХИ 43-51

Esonov Ziyodbek Yuldashevich
FARGʻONA VODIYSI QORAQALPOQLARI HUNARMANDCHILIGI TARIXIDAN 52-58

Фарманова Гульнара Комилевна
ИЗ ИСТОРИИ ПЕРВЫХ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ РАБОТ И ИССЛЕДОВАНИЙ НА АФРАСИАБЕ 59-65

Turaev Sherzod Gulboy ugli
DESCRIPTION OF CHARACTERISTICS AND TYPES OF LIVESTOCK FARMING OF SURKHAN OASIS IN B.H. KARMISHEVA RESEARCH 66-71

Сотиболдиев Ғайратжон Отамирзаевич
ИНТЕРНЕТНИНГ ТАЪЛИМ ТИЗИМИГА КИРИБ КЕЛИШИ ТАРИХИ: МУАММО ВА ЕЧИМЛАР 72-78

Rasulov Azizkhon Mukhamadqodirovich
ЎЗБЕКИСТОННИНГ МУСТАҚИЛЛИК ДАВРИ ТАРИХИ МАНБАЛАРИНИНГ УМУМИЙ ТАВСИФИ 79-90

Абдуллажанова Нигорахон Турдалиевна
БЕРУНИЙ ВА ИБН СИНО ҲАЁТИ ВА ИЛМИЙ МЕРОСИ ТАРИХШУНОСЛИГИДАН 91-95

Дониёров Носиржон Абдухолиқ ўғли
ЎЗБЕК ТИЛИ ВА ИМЛО СИЁСАТИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР ТАРИХИДАН 96-102

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Юлдашев Обиддин, Махлиё Мамбетқулова
ИСЛОМИЙ СУҒУРТА (ТАКАФУЛ) ВА УНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ 103-109

Фозилов Умид Закирович
БОШҚАРУВ ХОДИМЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ОҚИЛОНА БАҲОЛАШ ТАШКИЛОТ БОШҚАРУВ ТИЗИМИ САМАРАДОРЛИГИНИНГ АСОСИ 110-118

Shoyev Davronbek Axmadjonovich
BOSHQARISH SIFATINI OSHIRISHDA “MENEJMENT LABORATORIYASI”NI TASHKIL QILISHNING O‘RNI 119-125

Орзуқулова Зумрад Абдуҳолиқ қизи
ТРАНСПОРТ-ЛОГИСТИКА ХИЗМАТЛАРИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШНИНГ ТАШКИЛИЙ-ИҚТИСОДИЙ МЕХАНИЗМЛАРИ 126-133

Djurakulov Shoxrux, Isaxonova Mohinur
O‘ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI 134-139

Raxmatullayeva Feruza Azimovna, Sharobiddinov Ahrorbek Qosimjon o‘g‘li
YALPI HUDUDIY MAHSULOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI 140-146

Ёдгорова Шахноза Хайридиновна
ЎЗБЕКИСТОНДА ВА ХОРИЖИЙ МАМЛАКАТЛАРДА ТЎҚИМАЧИЛИК САНОАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ТАЖРИБАЛАРИ 147-155

Qurbonov Ma’murjon G‘ayrat o‘g‘li
ASOSIY ISHLAB CHIQARISH KO‘RSATKICHLARINI TAKOMILLASHTIRISH USLUBIYATI 156-166

Nurullayev Hoshimjon Hamidovich
BUXORO VILOYATINING NOMODDIY-MADANIY MEROSONING O‘ZBEKISTON TURIZMI RIVOJLANISHIDAGI AHAMIYATI 167-172

Маматов Бахадир Сафаралиевич
РИВОЖЛАНГАН ВА РИВОЖЛАНАЁТГАН МАМЛАКАТЛАРНИНГ ПЕНСИЯ ТАЪМИНОТИ ТИЗИМИ ТАЖРИБАЛАРИ 173-188

Ғойипназаров Санжар Баходирович
ИНСОН КАПИТАЛИНИ РАҚАМЛИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДРАЙВЕРЛАРИНИНГ ИНСТИТУЦИОНАЛ МОДЕЛИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ 189-195

Садинов Азиз Зиядуллайевич
ЧИҚИНДИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ҚАЙТА ИШЛАШНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ТЕХНОЛОГИК ЖАРАЁНЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ 196-203

Қурбонова Рахима Жамшедовна, Мирзаева Ширин Нодировна, Хакимов Дамир
ИЖТИМОИЙ КАПИТАЛНИ ЎЛЧАШДА ИЖТИМОИЙ ТАРМОҚЛАР ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ РОЛИ 204-216

Asamxodjayeva Shoira Shukurullayevna, Maxmudov Muxammadqodir Muzaffar o‘g‘li
YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA UNGA INVESTITSIYALARNI YO‘NALTIRISH ZARURIYATI 217-222

Исломов Алишер Бахтиёр ўғли
БУХГАЛТЕРИЯ АУТСОРСИНГ ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТИШДА ПРОФЕССИОНАЛЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ 223-229

Agzamova Nargiza Gapurovna
SPECIFICS OF ETHNOGRAPHIC TOURISM AND ETHNIC TOURISM IN UZBEKISTAN 230-237

Муродова Дилноза Чориевна
ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ БЎЙИЧА ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ ВА УНИНГ АМАЛИЙ АҲАМИЯТИ 238-245

Khodjaeva Shodiyabonu Abitdjanovna
QISHLOQ XOʻJALIGIDA AGROMARKETING TIZIMINING AHAMIYATI VA UNING FUNKSIYALARI 246-250

09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Нуруллаева Зулхумор Сидаматовна
МИЛЛИЙ ВА УМУМИНСОНИЙ МАДАНИЯТ ТИЗИМИДА МАҚОМ САНЪАТИНИНГ ЎРНИ 251-259

Ibroximov Sarvar Moʻydinjon oʻgʻli
IJTIMOIY-GUMANITAR VA MUTAXASSISLIK FANLARNI INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA OʻQITISH ORQALI TALABALARDA FUQAROLIK POZITSIYASINI TAKOMILLASHTIRISH 260-265

Yuldashev Ibroxim Toʻychiyevich
MOVAROUNNAHR VA XUROSONDA MINIATYURA SAN'ATINING ADABIYOT BILAN OʻZARO UYGʻUNLIGI VA GʻOYAVIY ESTETIK VA AXLOQIY TASAVVURLARINING MUSHTARAKLIGI 266-271

Khamdamova Sitora Safarovna
MARKAZIY OSIYO XALQLARI TARIXIY TARAQQIYOTIDA KROSS-MADANIYATINING OʻZIGA XOSLIGI 272-277

Абдуллаев Джасур Абдиваит ўғли
ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ КЛАССИФИКАЦИИ КАЧЕСТВ СОВЕРШЕННОГО ЧЕЛОВЕКА 278-283

10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Xasanov Akbarjon Abdurashidovich
OʻZBEK TILSHUNOSLIGIDA MILLIY KONSEPTOSFERANI VOQELANTIRUVCHI LINGVISTIK BIRLIKLAR BOʻYICHA AMALGA OSHIRILGAN TADQIQOTLAR 284-292

Qurbonova Muharram Jurabekovna
XURSHID DAVRON SHE'RIYATINING TIL XUSUSIYATLARI 293-297

Сафарова Замира Рустамовна
ИНГЛИЗЧА ФРАЗЕОЛОГИЗМЛАР ТАРКИБИДАГИ ИНСОН НОМЛАРИНИНГ ЭТИМОЛОГИК ТАСНИФИ 298-304

Gubaydullin Artur Faridovich
THE NUANCES OF HUMOR TRANSLATION IN TERRY PRATCHETT'S 'GOOD OMENS' 305-313

Tuxtayeva Dildora Zokirovna, Baxtiyorova Malikabonu Shavkat qizi
ETEL LILIAN VOYNICHNING “SO‘NA” ASARIDA BOSH QAHRAMONLAR DINAMIKASI ... 314-318

Seytnazarova Injayim Erjanovna
TILEWBERGAN JUMAMURATOV ASARLARIDA UNDALMALARNING USLUBIY QO‘LLANILISHI ... 319-325

Асадова Дилбархон
ЎРХОН ПАМУҚНИНГ “ҚОРА КИТОБ” РОМАНИДА “ЎЗЛИКНИ ИЗЛАШ” МОТИВИ 326-342

Khusanov Eldor Davlat o‘g‘li
BUYUK BRITANIYA VA AMERIKA INGLIZ SHEVALARINING O’XSHASH VA FARQLI JIHATLARI ... 343-348

12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР

Утемуратов Махмут Ажимуратович
ЖАМИЯТДА ҲУҚУҚИЙ ОНГ ВА ҲУҚУҚИЙ МАДАНИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ – ҲУҚУҚИЙ ДЕМОКРАТИК ДАВЛАТ БАРПО ЭТИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ ... 349-355

Шымбергенова Улзада
ТЕРГОВ ҲАРАКАТЛАРИДА ВОЯГА ЕТМАНЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАНФААТЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШДА ПЕДАГОГ (ПСИХОЛОГ)НИНГ РОЛИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ... 356-362

Полвонов Нажмиддин Аслиддинович
ЖИНОЯТ ПРОЦЕССИДА МОЛ-МУЛКНИ МУСОДАРА ҚИЛИШ МАҚСАДИ ВА УНИНГ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ ТАҲЛИЛИ ... 363-372

Мирзаев Шухрат Шавкатович
КАТЕГОРИЯ «ДЕЙСТВИЕ ПРАВА»: ПОНЯТИЕ, СУЩНОСТЬ И ПРЕДЕЛЫ ... 373-382

Муҳаммадиев Сарвар Асқар ўғли
“ЖИНОЯТ НАТИЖАСИДА ЕТКАЗИЛГАН ЗАРАРНИ УНДИРИШДА РАҚАМЛАШТИРИШ ИМКОНИЯТЛАРИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ МАСАЛАЛАРИ” ... 383-392

Махмудов Суннат Азим ўғли
ЖИНОЯТ ИШИНИ ТУГАТИШ АСОСИ СИФАТИДА ЯРАШУВ ВА ХУСУСИЙ АЙБЛОВНИНГ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ ... 393-399

13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

Farrux Axmedov
XALQARO TAJRIBALAR ASOSIDA KURASHNI RIVOJLANTIRISH ... 400-409

Музафарова Саодат Хайдаровна
ЎРТА АСРЛАР ШАРҚ АЛЛОМАЛАРИ МАЪНАВИЙ МЕРОСИДА МУСИҚА ВА УНИНГ ЭСТЕТИК АҲАМИЯТИ ... 410-415

Xaydarova Iroda Nizomiddinovna
BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARI TALAFFUZINI TAKOMILLASHTIRISH NUQTAYI NAZARIDAN 2020-2021 O'QUV YILI FAN DASTURLARI VA MATERIALLARI TAHLILI ... 416-421

Шукурова Нафиса Алишеровна
ЗАМОНАВИЙ ВОЛЕЙБОЛГА ХОС ҲИМОЯ ҲАРАКАТЛАРИНИ МОДЕЛЛАШТИРИЛГАН ТАРТИБДА ШАКЛЛАНТИРИШ 422-427

Nigmanov Bori Botirovich
FUTBOLCHILARNI TAKTIK TAYYORLASHDA HARAKATLI O'YINLARNING AHAMIYATI 428-433

Муродова Дурдона Раимжон қизи
БЎЛАЖАК МУСИҚА ТАЪЛИМИ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ БАДИИЙ-ЭСТЕТИК КОМПЕТЕНТЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ИННОВАЦИОН ПЕДАГОГИК ТЕХНОЛОГИЯСИ 434-438

Axmedov Alisher Nosir o'g'li
ANSAMBL BILAN ISHLASH METODLARI VA TAMOYILLARI 439-447

Saparboyeva Dilshoda Sobir qizi
BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARIDA INSON QADRINI ULUG'LASH MADANIYATINI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI 448-452

Mansurbekova Feruza Gayratovna
BOLALAR XORLARI BILAN ISHLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 453-456

Xodjayev Bolta Qurbonovich, Xojiyeva Matluba Shukurovna
O'QITUVCHI MEHNATNI ILMIY ASOSDA TASHKIL ETISH YO'LLARI 457-465

Atamuratova Munira
O'ZBEK GURUHLARIDA INGLIZ TILINI XORIJIY TIL SIFATIDA O'QITISHDA MADANIY ASPEKTDAN FOYDALANISHGA OID ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA INTERFAOL METODLAR TAVSIFI 466-471

Нурилло Эминов
ХОРАЗМ ДОСТОНЛАРИНИНГ МОҲИР ИЖРОЧИСИ ОТАХОН МАТЁҚУБОВНИНГ ИЖОДИГА БИР НАЗАР 472-476

SCIENCE PROBLEMS.UZ

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари. -№ S/4 (3)-2023.
ISSN: 2181-1342 (Online)
https://scienceproblems.uz

08.00.00- Иқтисодиёт фанлари

Raxmatullayeva Feruza Azimovna
Andijon iqtisodiyot va qurilish instituti
Iqtisod va qurilish fakulteti "Ijtimoiy-iqtisodiy fanlar" kafedrasi asissenti

Sharobiddinov Ahrorbek Qosimjon o'g'li
Buxgalteriya hisobi va audit yo'nalishi 2-bosqich talabasi

YALPI HUDUDIY MAHSULOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI

Annotatsiya. Hozirgi kunda mamlakatimizda YAIMni oshirish va mamlakatimiz iqtisodiy barqarorligini taminlash maqsadida jadal chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Bu boradagi iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish, hududlar iqtisodiyoti asosiy tarmoqlarida jadal o'sish suratlariga erishish Yalpi hududiy mahsulot o'sishida asosiy omil bo'lib xizmat qiladi va bu esa YAIM o'sishiga turtki bo'ladi. Ushbu maqolada Andijon viloyati mintaqasida yalpi hududiy mahsulot samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy fikrlar ilgari surilgan va xulosalar bayon qilingan.

Kalit so'zlar: Ma'muriy hudud, yalpi ichki mahsulot (YAIM), yalpi hududiy maxsulot (YAHM), iqtisodiy faoliyat, iqtisodiy ko'rsatkichlar, iste'mol tovarlar, sanoat, qishloq xo'jaligi.

Рахматуллаева Феруза Азимовна
Андижанский институт экономики и строительства
Ассистент кафедры «Социально-экономических наук»
факультета экономики и строительства

Шаробиддинов Ахрорбек Касимжон угли
Студент 2 ступени бухгалтерского учета и аудита

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ВАЛОВОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ ТЕРРИТОРИИ

Аннотация. В настоящее время в нашей стране осуществляются интенсивные меры с целью увеличения ВВП и обеспечения экономической стабильности нашей страны. В связи с этим углубление экономических реформ, достижение опережающего роста в основных отраслях экономики региона послужит основным фактором роста валового регионального продукта, а это будет стимулировать рост ВВП. В данной статье выдвинуты научные идеи, направленные на повышение эффективности валового регионального продукта в регионе Андижанской области и сформулированы выводы.

Ключевые слова: административный район, валовой внутренний продукт (ВВП), валовой региональный продукт (ВРП), экономическая деятельность, экономические показатели, товары народного потребления, промышленность, сельское хозяйство.

Rakhmatullayeva Feruza Azimovna
Andijan Institute of Economics and Construction
Assistant of the Department of "Socio-Economic Sciences" of the
Faculty of Economics and Construction

Sharobiddinov Ahrorbek Kasimjon ugli
Student of the 2nd stage of accounting and auditing

WAYS TO INCREASE GROSS TERRITORIAL PRODUCTIVITY

Abstract. Currently, intensive measures are being implemented in our country in order to increase the GDP and ensure the economic stability of our country. In this regard, deepening economic reforms, achieving rapid growth in the main sectors of the region's economy will serve as the main factor in the growth of the Gross Regional Product, and this will stimulate the growth of GDP. In this article, scientific ideas aimed at increasing the efficiency of the gross regional product in the region of Andijan region are put forward and the conclusions are stated.
Key words: Administrative region, gross domestic product (GDP), gross regional product (GRP), economic activity, economic indicators, consumer goods, industry, agriculture.

DOI: https://doi.org/10.47390/SP1342V3SI4Y2023N18

Kirish. Respublikamizdagi iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish orqali iqtisodiyot tarmoqlarini rivojlantirish bugungi kundagi ustuvor vazifalarimizdan biri hisoblanadi. Bu borada, albatta, muhim chora tadbirlar amalga oshirilmoqda. Xususan, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28- yanvardagi PF-60-sonli “2022-2026-yillarga moʻljallangan Yangi Oʻzbekistonning taraqqiyot strategiyasi toʻgʻrisida”gi farmonining [1] 1-ilovasida III “Milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori oʻsish sur’atlarini ta’minlash” bandining 21- maqsadida iqtisodiyot tarmoqlarida barqaror yuqori oʻsish sur’atlarini ta’minlash orqali kelgusi besh yilda aholi jon boshiga YaIMni 1,6 baravar va 2030-yilga borib aholijon boshiga toʻgʻri keluvchi daromadni 4 ming AQSh dollaridan oshirish hamda “daromadi oʻrtachadan yuqori boʻlgan davlatlar” qatoriga kirish uchun zamin yaratish belgilangan [2].

Yalpi hududiy mahsulot (YAHM) odatda hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining bazis indikatori boʻlib, u ma’lum bir vaqt oraligʻida hududdagi iqtisodiy proporsiyalarni va ishlab chiqarilgan mahsulot va xizmatlarning miqdoriy natijalarini ifodalaydi. Yalpi hududiy mahsulot (YAHM) ning afzalliklaridan biri shundaki, u nafaqat ma'lum bir mintaqaning iqtisodiy taraqqiyotini baholash, balki mamlakat ichidagi barcha hududlar oʻrtasidagi rivojlanish dinamikasini taqqoslash va ularni milliy koʻrsatkichlar bilan taqqoslash imkonini beradi. YAHM hududdagi korxona va tashkilotlar faoliyatining pirovard natijalarini qiymat koʻrinishida ifodalaydi. Mamlakatning iqtisodiy faoliyati natijalarini xarakterlashda yalpi ichki mahsulot (YAIM) koʻrsatkichidan foydalaniladi. Ma’lumki, YAHM va YAIM bir-biri bilan miqdoriy jihatdan mos tushmaydi. YAHM mamlakatning ma’muriy hududida ya’ni, viloyatlar, Toshkent shahri va Qoraqalpogʻiston Respublikasi faoliyati natijalarini ifodalaydi. Mamlakat yalpi ichki mahsuloti yalpi hududiy mahsulotlar yigʻindisidan koʻp. Chunki, YAIM YAHMlar bilan birga mamlakatga tegishli boʻlgan, hududlarga tarqatilmaydigan tarmoqlarda vujudga keladigan qoʻshilgan qiymatni oʻz ichiga oladi (Oʻzbekiston havo yoʻllari, Oʻzbekiston temir yoʻllari, davlat boshqaruvi, mudofaa va boshqalar).

Mintaqalarga birlashgan respublikamizdagi har bir hududning salohiyatidan yetarli darajada foydalanish lozim. Xususan, Andijon viloyati mintaqasida iqtisodiy salohiyat sohaning rivojlanishi bilan bogʻliq. Chunki, Andijon viloyati iqtisodiyotining rivojlanishi respublikamiz iqtisodiyoti va uning tovar va xizmatlar bozori sektorida muhim oʻrinni egallaydi. Viloyatning muhim iqtisodiy koʻrsatkichlari qatoriga YaHM, sanoat, iste’mol tovarlari, qishloq, oʻrmon va baliqchilik xoʻjaligi, investitsiyalar, qurilish ishlari, chakana tovar aylanishi, xizmatlar, eksport

va import kabilar kiradi. Koʻrsatkichlar mutloq va nisbiy oʻzgarishlar asosida tahlil qilinib, bozorning rivojlanish omillari aniqlanadi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. T.Burmenko ta'kidlashicha, hozirgi kunda agarda xizmatlar sohasida YaMMning 65,0 foizdan kam qismi yaratiladigan boʻlsa, bunday mamlakatlar rivojlangan mamlakatlar qatoriga kiritilmaydi [3]. YaHMning asosiy tarkibi bozor samaradorligining elementi boʻlgan xizmatlar hajmiga bogʻliq.

Ba'zi manbalarda keltirilishicha, hudud uchun YaHMni tuzish uchun mintaqa aholisi toʻgʻrisidagi ma'lumotlarni toʻplash kerak [4]. YaHM mintaqaning barcha iqtisodiy koʻrsatkichlari samaradorligiga bogʻliqdir.

Hudud iqtisodiyotini samarali boshqarishsiz hududni muvaffaqiyatli ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish mumkin emas. Oʻz navbatida, mintaqa iqtisodiyotini boshqarish samaradorligini oshirish uchun iqtisodiy matematik modellashtirish va uning rivojlanishini prognozlashdan foydalanish muhim ahamiyatga ega boʻlib, iqtisodiy boshqaruvning optimal strategiyalarini ishlab chiqishga yordam beruvchi xarajatlarga asoslangan qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Ushbu maqsadga erishish yoʻlida N.S.Sadovin, T.N.Kokotkina, T.G.Barkalova and Evgeny I.Tsaregorodseva fikricha, YaHMni shakllantirishni matematik modellarini yaratish maqsadga muvofiqdir [5]. Natijada, YaHM orqali turli hisob-kitoblar orqali iqtisodiy samaradorlikni oshirish imkoni yaratiladi.

V.Klyunya, S.Balyukning fikricha, jahon nazariyasi va amaliyotida YaHM – bu ma'lum bir hududning iqtisodiy faoliyat turlari boʻyicha yalpi qoʻshilgan qiymat yigʻindisi boʻlib, u mamlakat YaIM yoki yalpi milliy mahsulot (YaMM)ga oʻx_shash, makroiqtisodiy darajada qaysi koʻrsatkich hisoblanishiga bogʻliq [6]. Iqtisodiy faoliyatni amalga oshirish orqali bozor samaradorligini ta'minlash mumkin

V.Bochkoning fikricha, YaHM mintaqaning iqtisodiy faoliyati, uning koʻrsatkichlarining umumiy koʻrsatkichi boʻlib, ushbu hududda ishlab chiqarilgan mahsulot va xizmatlarning yangi yaratilgan qiymatini tavsiflaydi [7]. Mahsulot va xizmatlar bozor samaradorligining muhim elementi boʻlib, uning samaradorligini oshirishni belgilaydi.

B.T.Salimov, B.B.Salimov, G.R.Madraximovaning fikrlaricha, YaHMni ijobiy tomoni shundaki, uning yordamida nafaqat aniq bir hududning iqtisodiy rivojlanishini baholash mumkin, balki respublikadagi barcha hududlar rivojlanish dinamikasini oʻzaro taqqoslash bilan birga ularni mamlakat koʻratkichlari bilan ham taqqoslama tahlilni amalga oshirish mumkin [8]. Mazkur yondashuvlarga koʻra, YaHMni oshirish masalasi turli mintaqalarda tovar va xizmatlar bozori samaradorligini oshirishga ta'sirini belgilaydi.

Nazarov SH.X takidlashicha hududning asosiy koʻrsatkichlari, hududning raqobatdoshligini baholash va uni oshirish bilan boʻgʻliq hisoblanadi[9]. Olimjonov O.O fikriga koʻra hududlarning barqaror rivojlanishiga toʻsqinlik qilayotgan muammolar va nomutanosibliklardan biri sifatida YAHM koʻrilgan[10]. Gusarova O.M fikricha YAHMni oʻsishida investitsiya omilini muhimligi takidlangan[11].

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqot ishida mintaqadayalpi hududiy mahsulot samaradorligini oshirishning yoʻllarini aniqlash maqsadida tahlil va sintez, shuningdek qiyosiy usullaridan foydalanildi.

Tahlil va natijalar. Andijon viloyatida bozor samaradorligini oshirishga qaratilgan iqtisodiy salohiyatini koʻrsatuvchi koʻrsatkich – YaHM hajmi hisoblanadi. Ushbu koʻrsatkich hajmi 2022- yilda 54464.0 mlrd. soʻmni tashkil etib, 2021-yilga nisbatan 8.6%ga oʻsdi,

Iqtisodiyotning asosiy tarmoqlarida kuzatilgan oʻsish surʼatlari va viloyatning iqtisodiy salohiyatini aniqlashda YaHM oʻsishida asosiy omil boʻlib xizmat qiladi.

2018-2022 yillarda YAHM oʻsishida tarmoqlarning hissasi
(Jamiga nisbatan foizda %)[12]

1-jadval

	Qishloq,oʻrmon va baliqchilik xoʻjaligi	Sanoat	Qurilish	Xizmatlar
2022	41.3	23.4	5.6	29.7
2021	43.3	20.1	5.8	30.8
2020	42.7	22.9	5.6	28.8
2019	43.2	23.6	4.8	28.4
2018	44.7	22.4	4.8	28.1

Jumladan, 2022-yilda qishloq, oʻrmon va baliqchilik xoʻjaligi sohasi 103,5 foiz (umumiy ulushning 41,3 foizi), xizmatlar sohasi 106.2 foiz (umumiy ulushning 29.7 foizi) va sanoat sohasi 122.6 foiz (umumiy ulushning 23,4 foizi) ni tashkil qildi. Shu yilda viloyatning YaHM oʻsish surʼatiga asosiy taʼsir qiluvchi omillar boʻlib, sanoat (ishlab chiqarish indeksi 122.6 foiz) va qurilish (oʻsish surʼati 107,2 foiz) tarmoqlari hissasiga toʻgʻri keladi. Lekin, bu koʻrsatkichlar shu hududda yashovchi aholi ehtiyojini qondiradigan miqdorda qishloq xoʻjaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish yetarli darajada deb aytsak notoʻgʻri boʻladi. Bugungi kunda goʻsht, sut, kartoshka va boshqa mahsulotlarning narxlarini yuqoriligi, ularni yetishtirish aholi talabining oʻsishidan orqada qolayotganligidan dalolat beradi.

Aholi jon boshiga hisoblangan YAHM 16564,0 ming soʻmni tashkil etdi. Va 2021-yilga nisbatan 6,4% ga oʻsdi. Bu koʻrsatkich 2018-yilda 8889,4ming soʻmdan 2022-yilda 16564.0 ming soʻmga oshgan.

2018-2022 yillarda YAHM oʻsishida tarmoqlarning hissasi
(Jamiga nisbatan foizda %)[12]

2-jadval

	YAHM	Qishloq,oʻrmon va baliqchilik xoʻjaligi	Sanoat	Qurilish	Xizmatlar	Mahsulotlarga sof soliqlar
2022	8.6	1.5	4.4	0.4	1.9	0.4
2021	4.8	1.8	-0.3	0.5	2.6	0.2
2020	2.7	0.6	1.4	0.4	0.0	0.3
2019	5.8	1.2	3.2	0.0	1.2	0.2
2018	9.6	3.1	4.2	0.9	1.1	0.3

YaHM hajmi 2021-yilga nisbatan 2022-yilda 8.6%ga oʻsdi va bu oʻsishni tarmoqlar boʻyicha tahlil qilganda sanoatning ulushi eng yuqori koʻrsatkichni 4,4% ni tashkil etdi. Keyingi oʻrinlarda xizmatlar sohasining ulushi (1.9%), qishloq,oʻrmon va baliqchilik xoʻjaligi tarmogʻi ulushi(1,5%) salmoqli oʻrinni egallagan.

YAHM barqaror oʻsishini taʼminlashda uning tarmoq tarkibi va tarkibiy qismlarining oʻzgarishini oʻrganish muhim oʻrin tutadi. 3- jadvalda YAHMning tarmoqlar boʻyicha tarkibi keltirilgan.

2018-2022 yillarda YAHM hajmi, mlrd. soʻm [12]

3-jadval

	YAHM	Qishloq,oʻrmon va baliqchilik xoʻjaligi	Sanoat	Qurilish	Xizmatlar	Mahsulotlarga sof soliqlar
2022	54 464.0	21 544.9	12 208.8	2 926.3	15 528.5	2 255.5
2021	43 332.5	18 232.0	8 450.2	2 454.5	12 983.9	1 211.9
2020	38 008.5	15 485.1	8 289.3	2 042.9	10 435.3	1 755.9
2019	33 581.3	14 006.6	7 662.6	1 563.7	9 191.9	1 156.5
2018	27 017.7	11 792.5	5 910.8	1 264.5	7 415.4	634.5

Jadvaldan koʻrish mumkinki, 2022-yilda 2021-yilga nisbatan YAHM hajmi 11131,5mlrd.soʻmga oshib, 54464.0 mlrd.soʻmga yetdi. Bu oʻsishni tarmoqlar boʻyicha tahlil qilganda qishloq,oʻrmon va baliqchilik xoʻjaligining ulushi 3312.9 mlrd.soʻmni, sanoatning ulushi 3758,6 mlrd.soʻmni, qurilish sohasining ulushi 471,8 mlrd.soʻmni, xizmatlar sohasining ulushi 2544,6 mlrd.soʻmni va mahsulotlarga sof soliqlar ulushi esa 1043.6 mlrd.soʻmni tashkil etdi. Shuni taʼkidlash joizki, qurilish sohasining YAHMdagi ulushining pastligi YAHMni oʻsish surʼatini pasayishiga olib kelishi mumkin, chunki u YAHMni umumiy oʻsish darajasini taʼminlovchi lokomotiv hisoblanadi.

Xizmatlar sohasini qaraydigan boʻlsak, bu yerda ijobiy tendetsiyani kuzatish mumkin. Ushbu hududda xizmatlar sohasi oʻsgan. Xizmatlar sohasini rivojlantirishda Xorijiy tajribalardan foydalanib istiqbolli sohalarni aniqlab ularni rivojlantirishga eʼtiborni qaratish lozim deb oʻylaymiz. Bunday sohalar sifatida quyidagi bozor xizmati sohalarni ajratib koʻrsatish mumkin:

•transport sohasi;
•axborot texnologiyalari xizmati;
•sogʻliqni saqlash, fizik madaniyat;
•xalq taʼlimi (xususiy bogʻcha, xususiy maktablar va boshqa xizmat turlari);
•kommunal xoʻjaligi;
•savdo va ovqatlanish sohasi;
•sugʻurta;
•koʻchmas mulk boʻyicha operatsiyalar.

Bozor xizmatlari sohasi viloyat tuman markazlarida yaxshi rivojlanish imkoniyatiga ega. Bunga asosiy taʼsir etuvchi omillarga aholi soni, ularning daromadlari, korxona va tashkilotlar sonining koʻpligini kiritish mumkin.

Xulosa va takliflar. Ayni paytda hukumatimiz tomonidan ishlab chiqarishni koʻpaytirish va iqtisodiyot resurslarini diversifikatsiyalashga katta eʼtibor qaratilmoqda. Zamonaviy tarmoqlarda sanoatni rivojlantirishga koʻmaklashish, xomashyoni keng koʻlamda qayta ishlash va sanoat ishlab chiqarishiga ilgʻor texnologiyalarni joriy etishga harakat qilinmoqda. Maqsad sanoat korxonalarining samarali ishlashiga koʻmaklashish va chuqur ishlab chiqarish amaliyotini joriy etishga koʻmaklashishdir. Shu nuqtai nazardan qaraganda barcha hududlarda sanoat ishlab chiqarishni kengaytirish, uning YAHMdagi ulushini oshirishga qaratilgan dasturlarni ishlab chiqish va amalga oshirish asosiy yoʻnalishlaridan biri

hisoblanadi. Bu yerda, bozor talabi bilan taminlangan, import oʻrnini bosuvchi sanoat tovarlarini ishlab chiqarish va mahalliylashtirish asosida sanoat tovarlarini ishlab chiqarishni yoʻlga qoʻyish, sanoat mahsulotlarini ishlab chiqaruvchi istiqbolli kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini tanlash asosida ularni qoʻllab-quvvatlash, ularga xizmat koʻrsatuvchi infratuzilmani rivojlantirish, viloyatda kichik sanoat zonalarini barpo etish va ularni rivojlantirish boʻyicha dasturlar ishlab chiqish sanoatni rivojlantirishning asosiy yoʻnalishlari hisoblanadi. Viloyatga toʻgʻridan-toʻgʻri xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, xorijiy hamkorlar bilan birga qoʻshma korxonalarni barpo etish yangi raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarishga zamin yaratadi.

•viloyatning mamlakat YAIMdagi ulushni, YAHMning oʻsishi dinamikasi koʻrsatkichlari, viloyatning mamlakat iqtisodiyotida tutgan oʻrni, ularning iqtisodiy rivojlanishi toʻgʻrisida dastlabki xulosalar qilishga imkon yaratadi.

•viloyatda aholi jon boshiga toʻgʻri keladigan YAHM koʻrsatkichi viloyat iqtisodiyotining rivojlanish dinamikasining faolligini aniqroq koʻrsatadi.

•aholi jon boshiga toʻgʻri keladigan YAHM miqdorini mamlakat miqiyosida aholi jon boshiga toʻgʻri keladigan YAIM miqdoriga nisbatan indeksi koʻrsatkichlari va ularning dinamikasi hududlarning mamlakat koʻrsatkichidan yuqori boʻlgan hududlarga, ya’ni aholi jon boshiga toʻgʻri keladigan YAHMning oʻsishi respublikaga nisbatan yuqoriligini bildirsa, past boʻlishi depressiv hududlarni aniqlashga yordam beradi va bu ma’lumotlar hududlarda sanoatni rivojlantirish boʻyicha dasturlar ishlab chiqishda muxim boshlangʻich malumot boʻlib xizmat qiladi.

• YAHMning tarmoqlar tarkibi va ularning oʻzgarish koʻrsatkichlari taxlili natijalari sanoat ishlab chiqarish, qishloq, oʻrmonchilik va baliqchilik xoʻjaligini, qurilish va xizmat koʻrsatish sohalarining rivojlanishi qanday nisbatda ekanligi boʻyicha xulosa chiqarishga va ularni maqsadga muvofiq .nisbatda rivojlantirish dasturlarini ishlab chiqishga asos boʻlib xizmat qiladi.

Andijon viloyati mintaqasida tovarlar va xizmatlar bozori samaradorligini oshirish YaHMga bevosita bogʻliq boʻlib, uning oʻzgarishiga ta’sir qiladi. Ushbu oʻzgarish ijobiy ahamiyatga ega boʻlib, YaHM hajmini oshirishga xizmat qilishi lozim. Mintaqada tovarlar va xizmatlar bozori samaradorligini oshirishning yalpi hududiy mahsulotga ta’sirini aniqlashni yanada takomillashtirish uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiq:

- mintaqada tovarlar ishlab chiqarish va xizmatlar koʻrsatish hajmini yanada oshirish;
- mintaqaning eksport potensialini oshirishni ta’minlash;
- mintaqa iqtisodiyotida bozor monitoringini ishlash tizimini rivojlantirish;
- tovar ishlab chiqaruvchi va xizmat koʻrsatuvchi korxonalarni klaster tarmogʻiga birlashishini ta’minlash;
- bozor samaradorligi va uni oshirishga qaratilgan konsepsiyalarni rivojlantirish va h.k.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-sonli “2022-2026-yillarga moʻljallangan Yangi Oʻzbekistonning taraqqiyot strategiyasi toʻgʻrisida”gi farmoni.
2. Andijon viloyatining statistik axborotnomasi. 2022-yil yanvar-dekabr. - Andijon, 2022. – 6-11 b. https://www.andstat.uz

3. Бочко В.С. Валовой региональный продукт: оценка развития территории. // Ж.: Теория хозяйствования. – с.3. https://ws.studylib.ru/doc/2702295/teoriya-hozyajstvovaniya
4. Бурменко Т.Д. Сфера услуг: экономика: учебное пособие / Т.Д.Бурменко, Н.Н.Даниленко, Т.А.Туренко; под ред. Т.Д.Бурменко. – М.:КНОРУС, 2007. – С. 33.
5. Гусарова О.М. Инвестиции как фактор регионального развития // Фундаментальные исследования.- 2015. -№ 2-10. –с.2194-2199
6. Гранберг А., Зайцева Ю. Производства и использование валового регионального продукта: межрегиональные сопоставления // Российский экономический журнал. 2002. № 10.
7. Snezana R., Zoran M., Zorana K., Ljubisa V.. Measuring of The Goods and Labor Markets Efficiency: Comparative Study of Western Balkan Countries. // Montenegrin Journal of Economics, Vol. 15, No. 2 (2019), 095-109. – 98 p.
8. Salimov B.T, Salimov B.B. Madraximova G.R. Hududlarning yalpi mahsuloti, dinamikasi, tarkibi, hududlararo taqqoslama tahlili va ustuvor vazifalar. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. № 2, mart-aprel, 2018-yil 2/2018 (№ 00034). – 1 – 8 b. www.iqtisodiyot.uz
9. Vu Quang Viet Consultant to UNSD's project Statistical Capacity Development in China and other Developing Countries in Asia 23 June 2010. Gross regional products: concepts and country practices. – 6 p. https://unstats.un.org/unsd/economic_stat/China/Gross%20 Regional%20 Products.pdf
10. Nikolay S.Sadovina, Tatiana N.Kokotkina, Tatiana G.Barkalova, Evgeny I.Tsaregorodseva. Modeling of the Gross Regional Product on the Basis of Production Functions. // International journal of environmental & science education. 2016, VOL. 11, NO. 17, 10635-10650.
11. Клюня В.Л., Балюк С.С. Методологические аспекты определения валового регионального продукта и региональной эффективности. // Веснік БДУ. Сер. 3. 2012. №2. - 44 с.
12. Назаров Ш.Х. Методологические аспекты повышения конкурент способности регионов// Т:. IFMR, 2014г. 212с.
13. Xudoyberganov D.T. Mintaqada tovarlar va xizmatlar bozori samaradorligini oshirishning yalpi hududiy mahsulotga ta'siri. "Iqtisodiyot va ta'lim" ilmiy jurnali №4, 2022-yil

ISSN: 2181-1342 (Online)
Сайт: https://scienceproblems.uz
DOI: 10.47390/SP1342V3SI4Y2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОИЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

Махсус сон

№ S/4 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).